

Tack för era resolutioner! Nedan följer svar från oss Socialdemokrater:

Uppehållstillstånd för medföljare

SVAR: Den tillfälliga lagstiftning som infördes 2016 när Sverige tog emot ett stort antal flyktingar innebär ett försörjningskrav för den som önskar att återförenas med sin familj. Detta gäller även den som är svensk medborgare. Migrationskommittén har lagt fram ett förslag som innebär att svenska medborgare ska undantas från detta krav. Under våren kommer ett nytt förslag till en långsiktig hållbar migrationslagstiftning att presenteras. Vår förhoppning är att försörjningskravet då ska tas bort för svenska medborgare.

Möjligheten att förändra kravet om att ansöka om familjeåterförening innan man reser in i Sverige diskuteras för närvarande i arbetet med att ta fram ett nytt förslag till lagstiftning.

Den socialdemokratiskt ledda regeringen ställer krav på Migrationsverket att de ska korta ner sina handläggningstider.

Särskild valkrets för utlandssvenskar och E-röstning från utlandet

SVAR: Socialdemokraterna arbetar aktivt för att höja valdeltagandet genom vårt folkrörelsearbete. Vår grundsyn är att desto fler som deltar i det demokratiska arbetet desto starkare demokrati och bättre politik. Att fler röstberättigade utlandssvenskar deltar i de allmänna valen är därför en viktig fråga för oss. Inför riksdagsvalet 2018 gavs samtliga chefer för Sveriges utlandsmyndigheter uppdrag av Utrikesdepartementet att hålla extra öppet för röstmottagning under helger och vardagskvällar. De uppmanades också att arbeta aktivt med information via sina respektive hemsidor och i sociala medier, både vad gäller sina utökade öppettider samt röstningsregler. Vi tror att ett aktivt informationsarbete är ett bättre sätt att höja valdeltagandet än att införa en särskild valkrets för utlandssvenskar eller e-röstning.

Vilande SGI vid utflytt

SVAR: Sverige har slutit ett flertal socialförsäkringsavtal med enskilda länder som innefattar socialförsäkring, hälso- och sjukvård samt arbetslöshetsförsäkring. Avtalen ska samordna den sociala tryggheten för de som rör sig mellan flera länder.

Bevara utlandssvenskars folkbokföring i det statliga personadressregistret

SVAR: I vissa lägen kan utvandrade ha fortsatt behov av service från vissa svenska myndigheter. Det finns ingen anledning att försvåra för det i onödan. Samtidigt är det viktigt att de statliga registren skiljer mellan folkbokförda och utflyttade, eftersom flera förmåner är bosättningsbaserade. När det gäller både e-legitimation och andra identitetshandlingar finns det dock starka skäl att snarast skärpa kraven. Användningen av e-legitimation gör det enklare för många svenskar, men det kan också öppna upp för identitetsstöld, upplägg med målvakter och omfattande bedrägerier. Att ha en tydlig koppling mellan den fysiska individen och den digitala individen har en sådan överordnad betydelse att individen kan behöva acceptera att en säker fysisk legitimering krävs för att få en e-legitimation. Vi arbetar för att steg för steg skärpa upp kontrollen av både folkbokföring och identitetshandlingar. Att stoppa bedrägerier mot skattemedel är en prioriterad uppgift för hela samhället.

Internet- och telefonabonnemang för utlandssvenskar

SVAR: Att teckna ett internet- och/eller mobilabonnemang handlar ofta om att erbjudas en kredit eftersom man betalar i efterhand. Konsumentkreditlagen reglerar då att en kreditprövning ska göras:

”12 § Näringsidkaren ska pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet. Kreditprövningen ska grundas på tillräckliga uppgifter om

konsumentens ekonomiska förhållanden. Krediten får beviljas endast om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande.”

Lagen anger dock inte i detalj hur denna kreditprövning ska göras. Därmed bör det vara en fråga för internet- och mobiltelefonoperatörerna att svara på.

Förnyelse av svenskt körkort i utlandet

SVAR: Som ni nämner infördes 2017 en ändring i 3 kap. 14a § körkortslagen, som innebär att körkort endast kan förnyas för personer som är permanent bosatta i Sverige eller sedan minst sex månader studerar här. Ändringen gjordes efter att EU-kommissionen i ett ärende om överträdelse påtalat att Sverige i detta avseende inte införlivat körkortsdirektivet på ett korrekt sätt.

Enligt direktivet får körkort inte utfärdas för personer som inte bor permanent i landet. Normalt är detta inte något problem inom EU eftersom länderna enligt direktivet ska byta ut körkort efter begäran. För den som bor i tredje land och har svenskt körkort krävs dock ofta att nytt körkort tas i det land där man bor. Problem kan uppstå om personen exempelvis arbetar åt en internationell organisation och därför bor i ett eller flera länder där det av andra orsaker inte kan erhållas körkort alternativt att de körkort som kan fås inte erkänns av andra länder.

I samband med att körkortsdirektivets bestämmelser ses över kommer denna fråga att tas upp.

Förbättrat system av folkbokföring vid ut- och inskrivning av utlandssvenskar

SVAR: Det är angeläget att folkbokföringen kan handläggas effektivt och att folkbokföringen är så korrekt som möjligt. Regeringen har därför under de senaste åren ökat resurserna till folkbokföringsverksamheten.

Förlorat medborgarskap efter 22 års ålder

SVAR: Du förlorar inte ditt svenska medborgarskap om det skulle leda till att du blir statslös. Har man aldrig varit bosatt i Sverige, inte heller vistas i landet under en längre tidsperiod som innebär att man har uppvisat en samhörighet med Sverige då förlorar man sitt medborgarskap när man fyller 22 år. Om du vill behålla ditt medborgarskap så har du en tidsperiod på fyra år att ansöka från 18 år till 22 år. Vilket får anses som en rimlig tidsperiod.

Personnummer för svenska medborgare födda utomlands

SVAR: Att en person har ett svenskt personnummer är en indikation på att personen är folkbokförd, om inte personnumret anger att personen är utflyttad. Det svenska välfärdssystemet innehåller huvudsakligen förmåner som är arbets- eller bosättningsrelaterade och har en stark koppling till folkbokföringen. För att skydda välfärdssystemets förmåner är det viktigt att personnummer fortsätter att vara knutna till folkbokföringen. Att det i dag finns brister i systemet med samordningsnummer är känt. Därför har regeringen föreslagit åtgärder för att göra systemet med samordningsnummer mer tillförlitligt och samtidigt föreslagit att det ska vara möjligt för en enskild som har behov att på eget initiativ ansöka om ett samordningsnummer. Tilldelningen förutsätter att personens identitet är styrkt, vilket är något som på sikt kan förväntas stärka systemet. Den statliga folkbokföringsutredningen har ett brett mandat att också se över systemet med samordningsnummer.

Bättre värdering av internationell utbildning vid hemflytt

SVAR: Att fler ska få sin utbildning och kunnande validerat och erkänt är en viktig fråga både för individen, arbetsmarknaden och utbildningssystemet. Universitet- och högskolerådets bedömningstjänst erbjuder värdering av vad en utbildning motsvarar i Sverige och det är viktigt att det sker på ett rättvist sätt. I januari 2020 överlämnade Valideringsdelegationen sina förslag på

åtgärder för ett sammanhållet, nationellt och permanent system för validering så att fler personer ska kunna få sitt kunnande kartlagt, bedömt och erkänt. Det är viktiga förslag som vi tittar vidare på.

Främjande av svenskundervisning utomlands

SVAR: Det är glädjande att det finns ett stort intresse för att lära sig svenska i utlandet och här är det viktigt att främja utbildningens kvalitet. Kostnaderna i statsbudgeten för svenska utlandsskolor har ökat från cirka 0,1 miljarder kronor år 2016 till cirka 0,2 miljarder kronor. Statsbidraget för utlandsskolor bör förstärkas i takt med att elevunderlag och efterfrågan ökar.

Reglering av sjukvård och försäkringar för utlandssvenskar boendes utanför EU/EES och Schweiz och Utökad sjukvård för utlandssvenskar i Sverige

SVAR: Enligt svensk hälso- och sjukvårdslag är det regionerna (tidigare landstingen) som ska organisera och finansiera hälso- och sjukvården för den befolkning som bor i det berörda länet. Genom skatte-inkomster från länets invånare finansierar regionen bl.a. all hälso- och sjukvård. Besöksavgifter och vårddygnsavgifter finansierar sjukvården bara till en mycket liten del.

Genom överenskommelser inom EU/EES ska Försäkringskassan ersätta regionen för kostnader som avser hälso- och sjukvård m.m. som följer av en överenskommelse eller sjukvårdsförmåner mellan Sverige och annan stat. Sverige har ingått konventioner om social trygghet med ett flertal länder som utanför EU/EES. Socialdemokraterna är öppna för att ingå den här typen av avtal med fler länder. Detta är dock ingen enkel process och förutsätter att det finns ett intresse för att ingå ett sådant avtal från det berörda avtalslandets sida. Bland annat måste man ju, om avtalet medför kostnader för avtalsparterna, också komma överens om en finansieringslösning som båda parter kan acceptera.

Hälso- och sjukvården i Sverige är, i likhet med ett flertal länder i norra Europa, skattefinansierad. Skattefinansieringen bygger på att man betalar skatt i den region där man också har sin rätt till sjukvård. Denna modell skiljer sig avsevärt från hur sjukvården finansieras i de flesta länder i övriga världen, där det ofta är olika former av försäkringslösningar som finansierar och ger människor rätt till sjukvård. Det är därför ingen enkel sak att i sociala konventioner reglera sjukvårdsförmåner med andra länder utanför EU/EES. Inom EU har man kommit överens om en modell som ger EU-medborgare som bor i ett annat EU-land rätt till vård på samma sätt som för den egna befolkningen. Denna modell ger EU-medborgaren rätt till vård men innebär också en skyldighet att via avgifter finansiera denna förmån. Att hitta en motsvarande modell för länder utanför EU/EES är svårt och ofta inte möjligt. Men vi är naturligtvis öppna för att titta på förslag som kan förbättra sjukvårdsförmånen för utlandssvenskar under förutsättning att man hittar en lösning som täcker de ökade sjukvårdskostnader som detta kan komma att innebära för sjukvårdshuvudmännen, regionerna.

Finansiering av högre utlandsstudier och Engångsutbetalning istället för månatlig

SVAR: Sverige har ett av världens mest robusta studiemedelssystem som gör det möjligt för alla oavsett ekonomisk bakgrund att studera. Det finns genom CSN också goda möjligheter att finansiera högre studier utomlands med bidrag och lån. När det gäller låntagare bosatta utomlands är återbetalningsgraden tyvärr väsentligt lägre och där behövs tyvärr ett intensifierat arbete för att fler ska betala tillbaka sina lån. Det är viktigt för trovärdigheten i studiemedelssystemet.

Medförande av skolpeng utomlands

SVAR: Det finns ingen lagstadgad skyldighet för en elevs hemkommun att bekosta studier i utlandet, även om det finns kommuner som erbjuder detta under vissa förutsättningar. Det kan även finnas konflikter med kommunallagens principer om allmänintresse, förbud mot stöd till enskilda och lokaliseringsprincipen, även om det inte finns någon etablerad praxis. Det finns alltså inte någon rättighet att få skolpeng från kommunen om det gäller studier utomlands. Eftersom det är kommunen som finansierar skolpengen är det också rimligt att kommunen har rådighet i frågan.

Bättre studievägledning för att främja utlandsstudier

SVAR: Universitets- och högskolerådet är en statlig myndighet som bland annat har i uppdrag att ge stöd och information inför högskolestudier samt att förmedla internationella utbyten, kompetensutveckling och praktik utomlands. I första hand bör UHR:s verksamhet vid behov utvecklas.

Sänkning av SINK-skatten

SVAR: Om du inte har väsentlig anknytning till Sverige och inte vistas här stadigvarande har du möjlighet att bli beskattad enligt SINK (särskild inkomstskatt för utomlands bosatta). Med SINK:s lägre skattesats följer att Du slipper deklarerat i Sverige men Du får inte göra några avdrag. Du kan välja att bli beskattad enligt vanliga regler, det vill säga enligt inkomstskattelagen, även om du uppfyller förutsättningarna för att få SINK. Då har du rätt till avdrag för till exempel resor till och från arbetet och ökade levnadskostnader. Om du väljer att bli beskattad enligt inkomstskattelagen gäller det alla dina arbetsinkomster i Sverige under året. Om minst 90 procent av din totala förvärvsinkomst under året kommer från Sverige, har du dessutom rätt till personliga avdrag, till exempel grundavdrag, avdrag för pensionssparande och jobbskatteavdrag. Du betalar en genomsnittlig kommunalskatt och vid högre inkomster även statlig skatt. Du måste också lämna inkomstdeklaration i Sverige. SINK är en möjlighet för den enskilde som så vill ha det men vi ser ingen anledning till att ytterligare främja denna lägre beskattning.

Fler sidor i passet

SVAR: Detta låter som en utmaning som påverkar såväl utlandssvenskar som svenskar som bedriver en stor del internationell handel, specifikt i områden där stämplarna förekommer. Allt fler länder byter ut stämplarna mot att endast behandla exempelvis biometrisk data via passens biometriska chip eller genom ansiktsskanning samt papperslappar med behörighetsdokumentation, men ännu finns nationer som gör dessa i kombination med en sedvanlig stämpel. Vi tycker att förslaget om ett alternativt pass med fler sidor låter som en av flera tänkbara lösningar, och tar med oss förslaget till en vidare hantering.

Nätverk för hemkommande svenskar

SVAR: Hemkommande svenskar utgör en viktig del i vårt näringslivs fortsatta utveckling. Utlandssvenskar bidrar med kompetens och kontakter som har visat och fortsatt visar sig vara ovärderliga för vår digitala utveckling och den svenska innovationskraften.

Det kan mycket väl vara så att det behövs ett mottagande nätverk, mentorskap eller liknande som fångar upp och erbjuder stöd till hemkommande svenskar, och som den folk rörelse vi är ser vi positivt på att ideella krafter såsom er organisation uppvisar en vilja att agera stödinstitut.

Vi ser dock få möjligheter för myndigheter att på ett systematiskt sätt ge personuppgifter som i vissa fall kan vara känsliga i sin natur till en tredje part. Vi tror mer på ideella organisationers traditionella metoder kring att sprida kunskap om sin verksamhet, sitt stöd och på så vis locka till sig medlemmar och engagerade som önskar delta i eller driva ett nätverk av det slag ni har beskrivit.

Med det sagt ställer vi inte oss negativa till förslaget, och tittar kontinuerligt över olika metoder för att främja den svenska företagsamheten och nätverksbyggande utifrån hemkommande svenskers perspektiv.